

§ 139 Regionstyrelsens delårsrapport per april 2021
RS 848-2021**Sammanfattning**

Delårsrapport per april 2021 är regionstyrelsens första uppföljningsrapport. På grund av den pågående pandemin görs endast en begränsad delårsrapport per april. Rapporten omfattar en ekonomisk analys och rapportering av viktiga händelser under perioden.

Av rapporten framgår att den pågående pandemin har fortsatt att prägla perioden och påverkat förvaltningens arbete på olika sätt. Det har inneburit högt tryck på vissa verksamheter och funktioner. Det har lett till omprioriteringar, nya fokusområden och många gånger inneburit att planerade projekt och utvecklingsarbeten har satts på paus.

Regionstyrelsens nettokostnader redovisar en negativ budgetavvikelse på 225 miljoner kronor, vilket är en ökad nettokostnadsutveckling på 11 procent. Den förändring som beslutades om i RIPS innebär för Region Västerbotten att pensionsskulden ökar vilket innebär en engångskostnad om 326 miljoner kronor för Regionstyrelsen. Hela kostnaden är tagen i bokslutet per april med hänsyn till att det avser en period som har varit.

Regionstyrelsens verksamheter har inför 2021 identifierat åtgärder på 12 miljoner kronor för att gå mot en budget i balans. Åtgärderna för året innefattar energieffektivisering i fastigheter, minska kostnader för sjukresor, minska köp av fastighetsunderhåll, översyn centrala anslag och samordning inom administrativa staber. Bedömd uppnådd effekt efter första tertialet uppgår till 12 miljoner kronor vilket är 8 miljoner kronor mer än plan.

Uppföljning av hälsoval redovisas i särskild bilaga.
Förslag till beslut

Arbetsutskottet föreslår att regionstyrelsen beslutar:

Delårsrapport per april 2021 fastställs.

Förslag till beslut på sammanträdet

Nicklas Sandström (M), Åsa Ågren Wikström (M), Ewa-May Karlsson (C), Håkan Andersson (C), Maria Lundqvist Brömster (L) och Hans-Inge Smetana (KD) yrkar att upprättat förslag till delårsrapport godkänns samt på följande tillägg:

(yrkandet i sin helhet finns som beslutsunderlag)

Att skyndsamt genomföra en extern genomlysning och analys av hela Region Västerbottens verksamhet för att identifiera besparingspotential. Lärdomar kan dras från arbetet i Region Norrbotten.

Att det sker ett omtag med arbetet med hur regionen ska nå en ekonomi i balans.

Att regiondirektören får i uppdrag att i samverkan med övriga förvaltningsdirektörer arbeta fram nödvändiga kostnadsreducerande åtgärder, i linje med detta yrkande, för att kunna genomföras som en del av arbetet med de respektive driftsnämndernas verksamhetsplaner samt budgetar som ska antas under hösten.

Beslutsgång

Ordförande frågar om regionstyrelsen bifaller eller avslår Nicklas Sandströms (M) mfl tilläggsyrkande och finner att det avslås.

Beslut

Delårsrapport per april 2021 fastställs.

Reservation

Nicklas Sandström (M), Åsa Ågren Wikström (M), Ewa-May Karlsson (C), Håkan Andersson (C), Maria Lundqvist Brömster (L) och Hans-Inge Smetana (KD) reserverar sig till förmån för eget förslag.

Beslutsunderlag

- Regionstyrelsen. Delårsrapport per april 2021. Tjänsteskrivelse
- Regionstyrelsens delårsrapport per april 2021
- Bilaga Delårsrapport 1 Hälsoval Västerbotten 2021
- §149 Regionstyrelsens delårsrapport per april 2021
- Yrkande M C L KD - Delårsrapport

Delårsrapport per april 2021

Regionstyrelsen

Regionstyrelsens rapport
RS 848-2021
Antagen av regionstyrelsen 2021-XX-XX

Innehåll

1. Inledning	3
Nämndens uppdrag	3
2. Viktiga händelser	3
Verksamheten i sammanfattning	3
Medarbetare	7
3. Ekonomisk analys	8
Analys av budgetavvikelse per område	8

Regionförvaltningen	Utfall 2021	Utfall 2020	Nettokostnads utveckling	Budgetavvikelse		Årsbudget 2021
Akkumulerat April	mkr	mkr	%	mkr	%	mkr
Regionförvaltningen gemensamt	-245	-212	15,6%	-260	1696,6%	-515
Administrativ verksamhet	-70	-57	23,9%	1	1,2%	-192
Primärvård beställning	-476	-426	11,8%	17	3,5%	-1 459
Tandvård beställning	-58	-54	7,0%	3	5,7%	-183
Digitalisering och medicinsk teknik	-145	-138	5,3%	2	1,7%	-432
Service	-157	-151	3,9%	11	6,8%	-459
Summa	-1 150	-1 036	11,0%	-225	-24,3%	-3 241

.....	8
Vidtagna åtgärder för att klara verksamhet inom budget.....	10
Framtidsbedömning - utmaningar och möjligheter	11
4. Bilagor	13
BudgetbilagaFel! Ogiltig länk.	13

1. Inledning

Delårsrapport per april 2021 är regionstyrelsen första uppföljningsrapport och är en begränsad uppföljning av perioden. I rapporten lämnas en ekonomisk analys och rapportering av viktiga händelser.

Nämndens uppdrag

Utöver att regionstyrelsen leder och samordnar förvaltningen och har uppsikt över övriga nämnders och de koncernövergripande bolagens verksamhet är styrelsen också driftsnämnd för områdena Service samt Digitalisering och medicinsk teknik.

I sin roll som beställare av hälsoval och tandvård har regionstyrelsen även uppföljningsansvar. Uppföljning av hälsoval sker i särskild bilaga till årsrapporten.

2. Viktiga händelser

Verksamheten i sammanfattning

Digitalisering och medicinsk teknik

Regionen är i fortsatt behov av en ökad digitalisering för att bidra till omställningsplanen mot en hållbar ekonomi, öka attraktiviteten för Norrlands Universitetssjukhus samt säkra en god och nära vård för Västerbottens invånare.

Området jobbar intensivt med att maximera nytta och värde för hälso- och sjukvården genom digitalisering men även regionens övriga verksamhet. Förvaltningsmodell, utökad inriktning för forskning samt förenklade och effektivare flöden för service ligger i fokus. En utmaning är att införandet av framtidens vård- och informationsmiljö, VISUS, har försenats till följd av förseningar från leverantören.

I den fortsatta implementeringen av förvaltningsmodellen har lärande forum för både Objektägare samt Förvaltningsledare etablerats. En identifiering av behov av kompetenshöjande åtgärder har genomförts och plan för kompetenshöjande aktiviteter har tagits fram och påbörjats. Resurssättning på operativ nivå både på verksamhet och tekniksida är utmanande.

Arbetet med portföljstyrning fortsätter att bidra till att regionledning på ett systematiskt sätt kan prioritera de digitala insatser som skapar rätt nytta för verksamheten. Löpande sker uppföljning av de digitala insatser som förverkligas. Effekten av digitalisering har under årets första månader utvecklats enligt plan och allt pekar på att prognosen på en effekthemtagning på ca 60–70 miljoner kronor kommer att uppnås. Några områden har varit speciellt utmärkande enligt nedan.

Tillväxten av digitala mötesformer har ökat lavinartat, inte minst utifrån de nya behov som uppstått på grund av pandemin. Betydande insatser har gjorts för att utbilda och aktivt stötta regionens medarbetare. En mycket stark tillväxt med potential till 100 000 besparade arbetstimmar finns inom området för Intelligent Automation. Registrering av Covid-vaccinationer är ett exempel där flöden effektiviseras, kvaliteten/riktigheten i uppgifterna förbättras, tiden till att uppgifterna finns i journalen förkortas samt möjligheten att arbeta från olika platser möjliggörs genom att slippa pappershanteringen. Även inom området för invånartjänster ses en stark ökning. För digitala vårdmöten har användandegraden ökat med 20–25 procent varje månad under 2021. Covid-vaccineringen påverkat nyttjandegraden av webbtidboken mycket positivt. Tjänsten digitala patientenkäter har lanserats och tjänsten "Stöd och behandling" ökar i nyttjandegrad. Området har

också slutfört införandet av säkra utskrifter vilket ökar informationssäkerheten och minskar kostnaderna för utskrifter.

När det gäller införandet av FVIS har leverantören flaggat för en leveransförsening på grund av Covid-19 på ca 10 månader vilket innebär att det regionala programmet behöver tydliggöra hur den regionala planen påverkas. Kommunikationsområdet i programmet är utmanande och viktigt och behöver därför förstärkas. En annan utmaning är avvecklingen av nuvarande system som krävs inför implementationen av det nya VISUS. Detta arbete behöver därför accelereras.

Arbetet med att stärka vår inriktning mot forskning och utveckling har fortsatt, bland annat har initiativet "Forskning inom hela verksamhetsområdet" startat och MT-FoU har tillsammans med Strålningsvetenskaper äskat ALF-strategiska medel för "Kompetenscenter för tillämpad AI inom klinisk forskning och utveckling". MT-Forskning och Utveckling har fått tio vetenskapliga artiklar publicerade.

I övrigt fortsätter det systematiska förbättringsarbetet kring vår organisatoriska och sociala arbetsmiljö där månadsmätningar kopplat till förbättringsåtgärder genomförs.

Service

Inom verksamhetsområde service fokuserar vi på fem strategiska områden där vi tillsammans med våra kunder skapar aktiviteter för ökad total effektivitet och kundnytta.

Året har börjat stabilt och våra aktiviteter i verksamhetsplanen löper enligt plan trots en pågående pandemi. Förra årets omställning till de nya förutsättningarna har gjort att läget numera känns kontrollerat. Ett fortsatt engagemang och vilja bland våra medarbetare att lösa utmaningar tillsammans har varit avgörande och vi fortsätter i den andan.

Vi har arbetat vidare med etableringen av den förstärkta inköpsorganisationen och vi börjar se en positiv effekt av den satsningen med dedikerade team för målstyrning. Prognosen för vår målsättning om att uppnå besparingar motsvarande 25 miljoner kronor är god. En riskfaktor i arbetet är personalomsättning i chefsled vilket riskerar att påverka processen framåt både gällande målstyrning och implementering av den nya inköpsprocessen. Rekryteringar pågår men det är en svår kompetens att finna och förändringen skapar en viss oro som vi försöker hantera på bästa sätt. Den nu etablerade logistikfunktionen har fortsättningsvis en avgörande roll i hanteringen av materialtillgången i pandemin.

I arbetet med att centralisera fler funktioner och uppdrag till vår kundtjänstservice har vi nu fastställt ett programdirektiv, framtidens service och stöd. Arbetet sker i samarbete med verksamhetsområde digitalisering.

När det gäller våra fastighetsinvesteringar fortlöper de enligt plan och ett par ärenden bereds i dagsläget för beslut i fullmäktige längre fram i vår. Oplanerade driftsavbrott fortsätter minska och de vi planerar sker i samråd med verksamheterna och helt utan störningar. Arbete och analyser kring att minska våra lokalytor för ökad effektivitet pågår.

De förberedelser som skedde under 2020 för bildandet av en gemensam beställningscentral i Länstrafikens regi har resulterat i en smidig övergång utan störningar. Det faktum att volymerna på sjukresor varit markant lägre under perioden har underlättat den praktiska övergången.

I Lycksele pågår förberedelser för att driva kostförsörjningen i egen regi enligt plan. Inom lokalvården fortsätter kvalitetskontrollerna, dock något färre än planerat pga pandemin. Utfallet av kvalitetsnivån

stiger under första kvartalet. För bättre effektivitet och fokus inom detta förbereds för inrättandet av en roll som kvalitets- och utbildningsansvarig.

Ledningsstab

Pandemin har fortsatt haft betydande påverkan och krisberedskapsfunktionen har stöttat den regionala särskilda sjukvårdsledningen och haft en aktiv roll i samverkan såväl regionalt som nationellt. Utöver det har den kris- och katastrofmedicinska planen reviderats i samverkan med berörda nämnders förvaltningar. En förnyad överenskommelse mellan SKR och Socialstyrelsen avseende hälso- och sjukvårdens krisberedskap ställer krav på fortsatt arbete liksom den långsiktiga återuppbyggnaden av det civila försvaret. Krisberedskapsfunktionen har förstärkt bemanningen för att klara det uppdraget.

Smittskydd har haft en fortsatt hög belastning, samordningen av länets vaccinationsinsatser har varit tidskrävande och medieintresset mycket stort.

Vidare har folkhälsoenheten i samverkan med Umeå universitet genomfört en uppdragsutbildning i folkhälsa med deltagande av politiker och tjänstepersoner från kommuner, region, länsstyrelse och föreningsliv. Utbildningen har utvärderats mycket positivt och kommer att ge energi i det fortsatta folkhälsoarbetet.

Västerbottens hälsoundersökningar, VHU, moderniseras och en pilot för digitalt VHU-frågeformulär har genomförts. Utbildning i jämställdhetsintegrering av beslutsunderlag har genomförts för tjänstepersoner för att säkerställa att perspektivet beaktas inför varje beslut. Med hjälp av bidrag från Delegationen mot segregation har en intervjuundersökning med deltagande av västerbottningar med erfarenhet av rasism i mötet med hälso- och sjukvården genomförts.

Inför beställning av hälsoval 2022 har arbetet med dialog och förankring varit centralt. Ett förslag till ny ersättningsmodell för läkarmedverkan i särskilt boende har tagits fram parallellt med arbetet att ta fram ett nytt ramavtal om läkarmedverkan tillsammans med kommunerna.

Den regionala samverkan mellan samtliga kommuner och regionen fortsätter att utvecklas och har nu även fokus på utvecklingen mot god och nära vård. En regional hjälpmedelskoordinator finns nu på plats och arbetar på uppdrag av både kommuner och region. Förberedelsearbetet för införande av LOV inom allmän barn- och ungdomstandvård pågår.

Ett intensivt arbete har genomförts för att säkerställa att fullmäktiges sammanträden kan genomföras digitalt på ett säkert sätt med stöd av ändamålsenligt IT-verktyg. Bland övriga pågående utvecklingsinsatser kan nämnas insatser för att stärka regionens ägarstyrning av bolag och ett projekt med syfte att utveckla nytt IT-stöd för regionens ledningssystem.

Sammanfattningsvis har utvecklingsarbeten genomförts som planerat även om det i vissa fall varit utmanande med distansarbete.

HR-stab

Det har varit fortsatt varit nödvändigt med en omprioritering av uppgifter inom HR för att stödja verksamheten på bästa sätt under januari-april 2021 utifrån pandemin.

Då vi aktiverade krislägesavtal under denna period så har ett antal resurser inom HR fått ställa om för hantering av nya scheman och stöd i avtalet samt stödja cheferna med information om hur hantering av detta ska ske.

Det har fortsatt varit stort behov av tydlig och tillgänglig information till chefer och medarbetare gällande frågor inom arbetsrättsliga området och arbetsmiljöområdet utifrån pandemin. Då denna

period dessutom omfattar period för löneöversyn med fackliga förhandlingar och information till chefer har det varit en påfrestning för flera delar inom HR. Samtidigt har det också varit viktigt att löpande arbete inom bland annat lön, pension, systemstöd och andra viktiga processer har fortsatt hanterats med kvalitet och effektivitet. Utvecklingsinsatser, utbildningar och stöd inom mindre prioriterade områden har dock fortsatt varit tvungna att skjutas upp.

Uppstart av projektet för nytt Resursplaneringssystem har också påbörjats under denna period och inneburit mer hantering än beräknat inom HR. Avsikten med systemet är att till stor del underlätta och minska administrativ tid för schemahantering för chefer.

Ekonomistaben

Ekonomistabens arbete för året inleddes med fokus på utvecklingsarbeten samt att göra regionplanen för 2022 i den nya planerings- och budgetprocessen. Utvecklingsarbete genomförs med uppdraget kring en ny regionövergripande styrmodell samt utveckling av nya IT-verktyg för faktabaserad styrning innefattande implementering av Stratsys och Power BI som tekniska plattformar.

Ett inre utvecklingsarbete pågår med översyn och tolkning av roller, uppdrag och förhållningssätt inom ekonomistaben och i förhållande till övriga intressenter samt arbetsformer för ledning av de regionövergripande processer som ekonomistaben ansvarar för. Arbete har även prioriterats för implementering av hälso- och sjukvårdens målbild i ekonomistabens arbetsformer.

Det nödvändiga utvecklingsarbetet har dock ökat arbetsbelastningen som för vissa medarbetare är betydande. Personalomsättningen har inte varit onormalt hög men innebär att betydande tid läggs på rekrytering och introducering av nya medarbetare och som till viss del också påverkar leveransförmågan.

Omställningsarbetet för en hållbar ekonomi, uppföljningsarbetet samt arbetet inom projektet för uppskjuten vård har prioriterats och tagit mycket tid. Med anledning av pandemin har också mer tid lagts på uppföljning, analys och bidragsansökningar av merkostnader kopplat till Covid-19. Finansverksamheten som påverkades kraftigt under 2020 har återhämtat sig till de nivåer som rådde innan pandemin. Pandemins utbrott har också inneburit att ekonomistaben har anpassat sina arbetssätt med fler digitala möten och distansarbete som under 2021 blivit ett naturligt arbetssätt.

Kommunikationsstab

Kommunikationsarbetet har fokuserat på start och genomförande av första faserna för vaccination samt att bromsa smittspridningen av covid-19 i den så kallade tredje vågen som inträffade under perioden.

Kommunikation om hur det går till att vaccinera sig i Västerbotten samordnas på 1177.se där man också loggar in för att boka tid för vaccination. Det huvudsakliga kanalerna för att nå ut till invånarna är via personligt brev, annonsering i lokala medier, sociala medier samt pressmeddelanden. En plan att nå socialt utsatta grupper och olika språkgrupper har tagits fram där arbetet sker i nära samverkan med Länsstyrelsen och länets kommuner. Information finns översatt till olika språk och dialogmöten har genomförts med trossamfunden under första kvartalet. Löpande informationsinsatser där bland annat kan nämnas öppnandet av de två centrala vaccinationsmottagningarna samt förenklad information om tidbokning och att se lediga tider. Gemensamt informationsmaterial till invånarna har tagits fram i samverkan med övriga regioner i samarbete med Inera för att säkerställa tydliga och gemensamma budskap när informationen breddas i fas 3 och 4 vilka kommer att pågå över sommaren.

I samband med den ökade smittspridningen har Region Västerbotten kommunicerat löpande rapporter om smittläget, skärpta rekommendationer och råd till invånarna. Insatserna har planerats utifrån interna rapporter om hur smittläget ser ut och kommunicerats via pressmeddelanden och andra kanaler med riktade insatser om var smittspridning sker geografiskt och anpassat till olika åldersgrupper. Material har delats med och samverkan har skett med kommunerna för att nå ut brett. Västerbotten har lyckats bromsa smittspridningen trots att den ökat i landet i övrigt.

En nationell och regional varumärkesmätning för 1177 Vårdguiden har genomförts i Västerbotten. Resultat visar att invånarna i Västerbotten har ökat användningen av tjänsten och att man har uppfattar tjänsten samhällsnyttig, professionell, pålitlig och trygg. Den som är orolig för sin egen eller någon annans hälsa på grund av covid-19, vänder sig i första hand till 1177 Vårdguiden för att få råd.

Fler gör ärenden digitalt, 95 procent uppger att de känner till 1177 Vårdguidens e-tjänster. 82 procent uppger också att de använt e-tjänsterna någon gång under året. Fler känner till vilka olika tjänster som finns på 1177.se bland 65 åringarna jämfört med 2018.

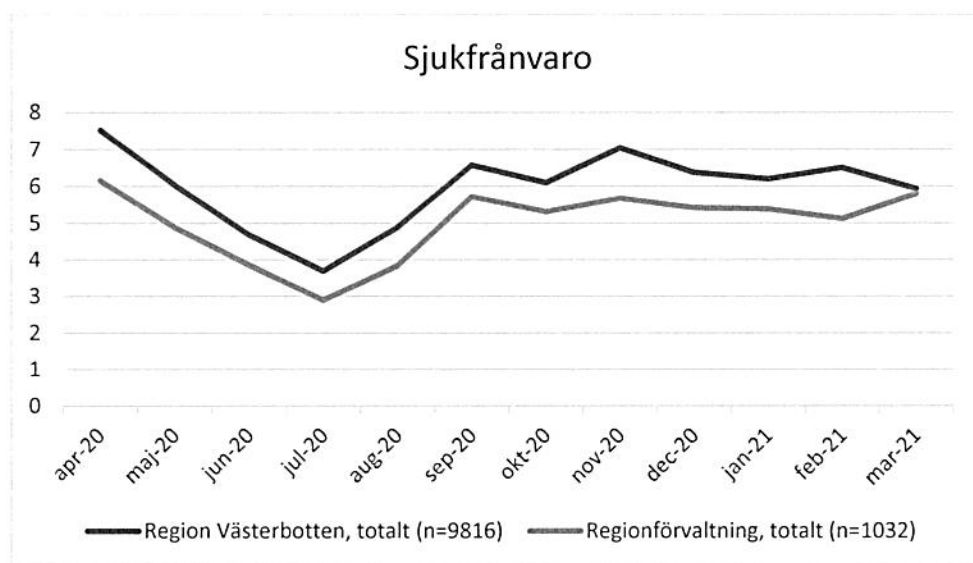
Medarbetare

Antal anställda inom regionstyrelsens verksamheter

Regionstyrelsens verksamheter har i genomsnitt haft 1114 månadsavlönade personer (män: 483, kvinnor: 631) anställda under de första fyra månaderna 2021, varav 1 028 tillsvidareanställda (män: 452, kvinnor: 576). Detta är en minskning av genomsnittligt antal månadsavlönade med 11 personer jämfört med motsvarande period 2020. Minskningen på totalen kan till del förklaras av verksamhetsövergången av reseservice till länstrafiken vid årsskiftet.

Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron har ökat något i början av året till 5,8 procent i mars. För kvinnor är sjukfrånvaron 6,0 procent och för män 3,3 procent. Nivåerna för korta sjukskrivningar (mindre än 14 dagar) är fortsatt höga även om trenden ser ut som att de har börjat minska något. När regionförvaltningen jämförs med hela Region Västerbotten så ser mönstret annorlunda ut i regionförvaltningen med en fortsatt ökning medan ökningen i hela regionen verkar ha avstannat och börjat minska (Figur 1). Detta bör följas vidare under året då det ännu är för tidigt att dra slutsatser om det verkligen är en skillnad som består över tid och vad den i så fall beror på.

Figur 1. Total sjukfrånvaro senaste året i regionförvaltningen och i hela Region Västerbotten.

3. Ekonomisk analys

Regionstyrelsens nettokostnader redovisar en negativ budgetavvikelse på 225 miljoner kronor och en ökad nettokostnadsutveckling på 11 procent. Den förändring som beslutades om i RIPS innebär för Region Västerbotten att pensionsskulden ökar vilket innebär en engångskostnad om 326 miljoner kronor för Regionstyrelsen. Hela kostnaden är tagen i bokslutet per april med hänsyn till att det avser en period som har varit.

Bokförda merkostnader för Covid-19 i verksamheterna är kompenserade via tilläggsbudgetar.

De riktade statsbidragen för testning och vaccinering har delvis fördelats ut genom kostnadsbudget motsvarande kostnader i verksamheterna men budget motsvarande 88 miljoner kronor för testning har lagts centralt på Regionstyrelsen.

Regionstyrelsens omställningsplan har gett effekt med 12 miljoner kronor.

Analys av budgetavvikelse per område

Regionförvaltningen	Utfall 2021	Utfall 2020	Nettokostnads utveckling	Budgetavvikelse		Årsbudget 2021
Akkumulerat April	mkr	mkr	%	mkr	%	mkr
Regionförvaltningen gemensamt	-245	-212	15,6%	-260	1696,6%	-515
Administrativ verksamhet	-70	-57	23,9%	1	1,2%	-192
Primärvård beställning	-476	-426	11,8%	17	3,5%	-1 459
Tandvård beställning	-58	-54	7,0%	3	5,7%	-183
Digitalisering och medicinsk teknik	-145	-138	5,3%	2	1,7%	-432
Service	-157	-151	3,9%	11	6,8%	-459
Summa	-1 150	-1 036	11,0%	-225	-24,3%	-3 241

Regionstyrelsen består av tre områden Regionövergripande verksamhet, Service och Digitalisering och medicinsk teknik.

Regionövergripande verksamhet

Inom området Regionövergripande verksamhet ingår delområdena: Regionförvaltning gemensamt, Administrativ verksamhet, Primärvård beställning och Tandvård beställning.

Regionförvaltning gemensamt

Regionförvaltningens gemensamma delområde, som innefattar förutom centrala anslag även avskrivningar, pensionskostnader och specialdestinerade statsbidrag, redovisar ett underskott mot budget på 260 miljoner kronor och en nettokostnadsutveckling på 15,6 procent.

Under april 2021 har livslängdsantagandet i RIPS ändrats. RIPS, riktlinjer för beräkning av pensionsskuld, är de riktlinjer som SKR tar fram för att kommunsektorn ska ha ett enhetligt och tydligt regelverk för värdering av pensionsförpliktelserna. De förändringar som genomförts är livslängden för män har förlängts samt att antaganden numer beaktar skillnader i livslängd mellan olika inkomstgrupper.

Den förändring som beslutades om i RIPS innebär för Region Västerbotten att pensionsskulden ökar vilket innebär en engångskostnad om 326 miljoner kronor. Hela kostnaden är tagen i bokslutet per april med hänsyn till att det avser en period som har varit.

Riktade statsbidrag till följd av pandemin för testning motsvarande 88 miljoner kronor har lagts centralt på Regionstyrelsen och ligger då under raden Övrig i bilden nedan.

Administrativ verksamhet

Administrativ verksamhet som innefattar regionledning och staber redovisar totalt en positiv budgetavvikelse på 0,8 miljoner kronor och en nettokostnadsutveckling på 23,9 procent. Fyra av sju basenheter visar budgetöverskott. HR-stabens verksamhetsstöd har varit tvungna att ta in vikarier tidigare innan aviserade ledigheter för att kunna täcka upp för hanteringen av stöd till chefer i pandemihantering vilket har påverkat personalkostnaderna. Ekonomistaben redovisar extra intäkter m.a a återbetalningar från leverantörer.

Primärvård beställning

Primärvård beställare har en positiv budgetavvikelse 17 miljoner kronor till och med april månad. Av dessa utgör 7 miljoner kronor tillskott för merkostnader covid-19 som ännu inte är utbetalda till hälsocentralerna. Beställarens kostnader för kapiterings- och besöksersättningar till primärvårdens hälsocentraler ligger 10 miljoner kronor bättre än budget. Det är främst utbetalningar av rörliga ersättningarna som minskat till följd av färre besök i primärvården. Kompensation för hyrläkare i södra Lappland uppgår till -4 miljoner kronor vilket är 3 miljoner kronor lägre än föregående år.

Tandvård beställning

Beställare Tandvård har en positiv budgetavvikelse 3 miljoner kronor till och med april månad. Budgetavvikelsen kommer i huvudsak från kapiteringsersättning för allmäntandvård barn och unga upp till 23 år. Det är framför allt ungdomar som flyttar till sin nya studieort och väljer att inte besöka tandläkaren som hamnar utanför listningssystemet med följd att ingen kapiteringsersättning betalas ut till klinikerna.

Digitalisering och medicinsk teknik

Verksamhetsområdet redovisar efter tertial 1 ett positivt utfall på 2,3 miljoner kronor. Den positiva avvikelsen beror till stora delar på periodisering av budget. Kostnader som är volymbaserade som t.ex Invånartjänster förväntas få genomslag längre fram under året. På den underliggande nivå finns negativa effekter av underfinansiering av Sterilteknik. Prognosen för 2021 pekar på att FVIS-projektet kommer att hålla budgeterad ram. Eftersom projektets budget är fördelat inom olika förvaltningar och olika nämnder så kan avvikelser förkomma på förvaltningsnivå, vilket också kan påverka området Digitalisering och Medicinskt Teknisk utfall.

Övriga verksamheter inom DMT beräknas hålla budgeterad ram för 2021.

Andra betydande områden förutom FVIS som har stor inverkan på årets utfall är utvecklingen inom invånartjänster, Office 365, servicenivån avseende sterilteknik samt effekten av nya förvaltningsmodellen.

Service

Efter årets fyra första månader redovisar VO-området Service en positiv avvikelse mot budget motsvarande 11,3 miljoner kronor. Sjukresor och patientresor redovisar ett plus mot budget motsvarande 6,2 miljoner kronor. Intäkter och personalkostnader är tillsammans 6,1 miljoner kronor bättre än budget.

Med anledning av den snörika starten på året är kostnaden för markservice-vinter inkl takskottning och bortforsling av snö 5,4 miljoner kronor högre än budget. Högre elpriser och kallare temperaturer de fyra första månaderna medför högre kostnader för elkraft och fjärrvärme jämfört med samma period 2020. Glädjande är att budgeten för fastighetsmedia tom april trots detta genererar ett plus, energieffektiviseringsprojekten bidrar aktivt till detta. Nettokostnaden för VO-området är 3,8 procent högre än samma period 2020, detta beroende på en kall och snörik vinter.

Resultat Region Västerbotten	2021-04	Ack utfall	Kostnads-	Ack Budget-	Ack Budget-	Årsbudget
Belopp i miljoner kronor	Budgetavv	2021	utv %	avv.	avv. %	2021
Vårdintäkter	-0	7	9,7	1	-10,4	20
Övriga intäkter	-0	574	140,5	5	-1,0	1 130
Personalkostnader	-335	-723	110,9	-357	-97,4	-1 001
varav Pensionskostnader	-337	-490	276,4	-350	-250,0	-395
Övriga personalkostnader	1	-4	-59,4	5	56,9	-23
Läkemedelskostnader	-0	-5	34,4	-0	-1,7	-10
Medicinskt mtr o prod kostnader	-0	-18	20,9	0	0,8	-58
Köp av verksamhet o tjänster	3	-493	0,7	16	3,1	-1 591
Utomlänsvård	-0	-0	-99,1	-0		0
Fastighetskostnader	2	-115	5,6	0	0,2	-320
IT/MT kostnader	-3	-105	4,8	2	1,9	-262
Övrigt	41	-129	62,5	103	44,2	-674
Avskrivningskostnader	1	-140	4,8	1	0,7	-450
Verksamhetens nettokostnader	-291	-1 150	11,0	-225	-24,3	-3 241

Vidtagna åtgärder för att klara verksamhet inom budget

Omställning till en hållbar ekonomi

Regionstyrelsens verksamheter har inför 2020 identifierat åtgärder på 12 miljoner kronor för att gå mot en budget i balans. Åtgärderna för året innefattar energieffektivisering i fastigheter, minska kostnader för sjukresor, minska köp av fastighetsunderhåll, översyn centrala anslag och samordning inom administrativa staber. Bedömd uppnådd effekt efter första tertialet uppgår till 12 miljoner kronor vilket är 8 miljoner kronor mer än plan.

Service omställning till en hållbar ekonomi fortlöper enligt plan och de ligger i fas med aktiviteter inom energieffektivisering, minskade köpta tjänster och minskade sjukreskostnader.

Staber och centrala anslags åtgärder är att klara neddragna budgetramar 2021. Översyn av Centrala anslag har gett en effekt efter fyra månader på 2,6 miljoner kronor. Budgetneddragningen för samordning av staber och administrativa enheter är inte utförd och därmed kan inte någon bedömning av effekt göras.

Till stor del beror denna höga måluppfyllelse på att pandemin gett kostnadsminskningar inom områden som berörs av omställningsplanen, till exempel för sjukresor.

Kostnadsreducerande aktiviteter inom område Service och Digitalisering och Medicinsk teknik som lett till minskade kostnader inom annan verksamhet uppskattas till 26,4 miljoner kronor för 2021 första tertialet.

Effektivisering av inköp- och upphandlingsprocessen inom Service bedöms ha lett till minskade kostnader hos annan verksamhet med 7,4 miljoner kronor.

Området Digitalisering och Medicinskt teknik har levererat stöd som gett en effekt hos annan enhet som beräknas uppgå till ca 19 miljoner kronor under tertiäl 1. På helår beräknas en effekt kunna uppnås på ca 60 till 70 miljoner kronor, till största delen hänförligt till Office365, Intelligent Automatisering och Invånartjänster.

Omställning till en hållbar ekonomi 2021		Helår	Ack April		
Enhet	Åtgärd/Aktivitet	Total Plan 2021 mkr	Summa effekt mkr	Summa plan mkr	Summa effekt %
Service	Energieffektivisering i fastigheter	2,0	0,9	0,7	
	Minska köpta fastighetsunderhållstjänster	3,0	0,9	1,0	
	Minskade sjukreskostnader	2,0	7,8	0,7	
	Summa Service	7	9,6	2,3	412%
Admin	Samordning staber och adm enheter	2,5	0,0	0,8	
	Översyn central anslag	2,5	2,6	0,8	
Summa Administration		5	2,6	1,7	155%
Summa Regionförvaltningen		12	12	4	305%

Årsprognos

Stabernas årsprognoser är för de flesta att en budget i balans kommer att uppnås för 2021. HR-staben årsprognos är dock att det kommer att bli svårt att fullt ut nå budget, utifrån det stora behovet av stöd till verksamheten som finns till chefer i pandemihantering.

Verksamheterna inom Digitalisering och medicinsk teknik beräknas hålla budgeterad ram för 2021. Årsprognosen för FVIS-projektet är att budgeterad ram kommer att hållas.

Services årsprognos är en positiv avvikelse mot budget med 17 miljoner kronor. Detta med avseende på volymen av sjukresor som enligt prognos kommer påverka kostnaderna positivt i några månader till. Det är under årets sista 4 månader som bedömningen är en ökning av sjukresor som förmodligen kommer att ligga nära budgeterade kostnader. Resterande verksamhet bedöms balansera mot budget.

Framtidsbedömning - utmaningar och möjligheter

HR arbetar med ett antal aktiviteter för att kunna omfördela resurser och nyttja förenklade digitala metoder inom administration där det är möjligt. Dock kräver detta ett utvecklingsarbete vilket de i dagsläget har svårt att avsätta resurser till.

För att säkra kostnadsnivå och förstärka effekthemtagning har en mängd åtgärder initierats, såväl av kortsiktig som långsiktig karaktär inom området Digitalisering och medicinsk teknik. Exempel på några åtgärder är ökad satsning på Intelligent Automation, vilket bedöms kunna ersätta ca 100 000 arbetstimmar med en robot för effektiviseringar i verksamheten. Översyn av investeringsprocessen för medicintekniska system och behov av prioriteringskriterier. Översyn av servicenivå för sterilteknisk utrustning då servicenivån idag inte täcks av finansieringen.

Regionen är i fortsatt behov av en ökad digitalisering för att bidra till omställningsplanen mot en hållbar ekonomi, öka attraktiviteten för Norrlands Universitetssjukhus samt säkra en god och nära vård för Västerbottens invånare.

Det viktigaste för verksamhetsområde Service är att hålla i de aktiviteter som är påbörjade och se till att de håller tempo trots den pågående pandemin. Påbörjade rekryteringar inom Inköp är avgörande för progress.

För att säkerställa att regionmålet för ledande miljöregion uppnås är det kritiskt att medel för genomförande av avfallsstrategin säkras och att vi får in miljö och klimatåtgärder i regionens planering och uppföljningsprocess på ett bättre sätt än idag. Implementeringen av avfallsstrategin är påbörjad och beräknas vara driftsatt i slutet på 2021. Den föreslagna klimat och miljöstrategin

återremitterades vid RS i april och arbetet med kompletteringar pågår för fastställande efter sommaren.

Regionens fastighetsbestånd har stora behov av omfattande reinvesteringar och ramen är begränsad mot behov. Vi står inför stora prioriteringar och beredning pågår inför rambeslut i juni av regionfullmäktige. Under 2020 har regionen tvingats till ökade förhyrningar och ej planerade påförda kostnader som uppgår till 12 miljoner kronor. Detta innebär en 3 procentig kostnadsökning och Område Service arbetar med att hitta andra effektiviseringar vilket är utmanande.

4. Bilagor

BudgetbilagaFel! Ogiltig länk.

Delårsrapport 1 Hälsöval Västerbotten 2021

Uppföljningen av uppdraget för Hälsöval Västerbotten följer den uppföljningsplan som regionstyrelsen fastställde för 2020. I delårsrapport 1 följs främst indikatorer upp kopplade till tillgänglighet. Det samlade resultatet som redovisas i delårsrapport 1, omfattar både hälsocentralerna i egen regi och de privata utförarna av Hälsöval Västerbotten. Syftet med uppföljningen är att säkerställa att målen för god vård uppfylls och att kraven i uppdraget tillgodoses på ett likvärdigt sätt.

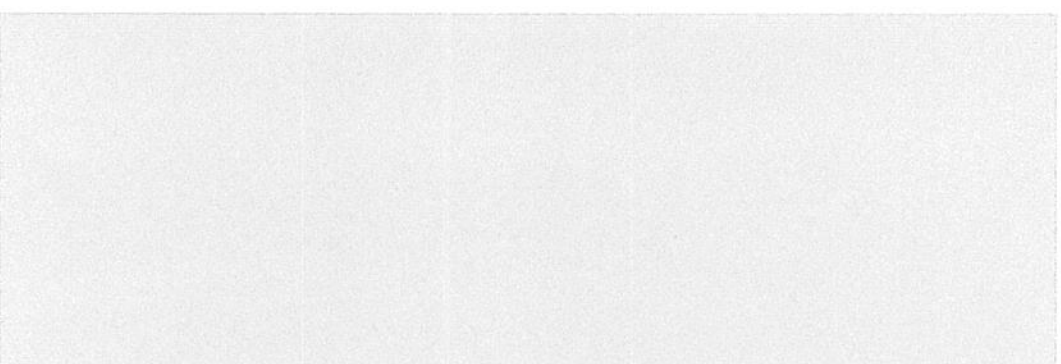
Antal besök till hälsocentralerna var under januari och februari månad lägre än samma månader förra året. I mars och april har besöket gått upp. I april är antal besök hos annan vårdprofession än läkare mer än dubbelt så många som i april 2020, vilket sannolikt speglar att befolkningen just nu vaccineras mot Covid-19.

Telefontillgängligheten har minskat betydligt under perioden januari – april 2021 jämfört med samma period 2020. Jämfört med delårsrapport 1 2020 har telefontillgängligheten sjunkit från 83 procent till 76 procent. För helåret 2020 var telefontillgängligheten 82 procent. En god telefontillgänglighet är en viktig del av hälsocentralernas arbete och även viktig för patientsäkerheten. I rapporten redogörs även för ärenden till 1177 vårdguidens e-tjänster för att få en bredare bild av tillgängligheten. Antal ärenden fortsätter stiga vilket också visat sig i tidigare rapporter.

Tillgängligheten till hälsocentralerna, dvs. andel patienter som får en medicinsk bedömning inom 3 dagar, ligger på 70 procent för primärvården i Västerbotten. Västerbotten ligger under snittet i riket. I riket är snittet för andelen som får en medicinsk bedömning inom 3 dagar under samma period är ca 81 %. Variationen mellan hälsocentralerna över länet är stor.

När det gäller tillgänglighet för första linjen för barn och unga inom primärvården är andelen som får en medicinsk bedömning inom 3 dagar under perioden februari och mars 2021, 33 procent. Tillgängligheten är betydligt lägre än genomsnittet i riket som under perioden januari-mars varierar från 60–66%. I april startade verksamheten Kontaktcenter barn och unga psykisk hälsa Västerbotten, dit barn och ungdomar eller deras närstående kan vända sig vid psykisk ohälsa. Syftet är att barn ska komma till rätt vårdnivå direkt. Det nya arbetssättet kan leda till bättre resultat för tillgängligheten till första linjen längre fram.

Regionmål	Mäts genom indikator	Värde 2019	Värde 2020	Målnivå 2021	Utfall delår 1 2021	Analys
Vi har en nära, tillgänglig och personcentrerad vård i hela länet	Andel nybesök med medicinsk bedömning inom 3 dagar av antal nybesök i primärvården	Saknas	70 %	> 94%	70%	Andel patienter som får en medicinsk bedömning inom 3 dagar inom primärvården i Region Västerbotten under månaderna januari, februari och mars 2021 följs upp i delårsrapport 1. Andel patienter som har fått en medicinsk bedömning inom 3 dagar ligger på ca 70 procent (71 % i januari, 69 % i februari och 69 % i mars). Västerbotten ligger betydligt under snittet i riket, där andelen som får en medicinsk bedömning inom 3 dagar under samma period är ca 81 %. Variationen mellan hälsocentraler över länet är stor. I januari varierade tillgängligheten från 50 - 95 %, i februari 48–96 % och i mars 43–92%.
	Andel barn och unga som söker för psykisk ohälsa som får besök inom 3 dagar	Saknas	33%	> 94%	33%	Andel medicinsk bedömning inom 3 dagar för första linjen Barn- och unga inom primärvården följs upp i delårsrapport 1. Uppföljningen gäller månaderna januari, februari och mars 2021. I januari fick 28 procent en medicinsk bedömning inom 3 dagar, i februari var det 36 procent och i mars 34 procent. Tillgängligheten är betydligt lägre än genomsnittet i riket som under perioden januari-mars varierar från 60–66%.
Vi har en nära, tillgänglig och personcentrerad vård i hela länet	Mäts genom indikator	Värde 2019	Värde 2020	Målnivå 2021	Utfall delår 1 2021	Analys
						Första linjen Barn- och unga fångas genom att ett nybesök bokas med kontaktorsak samtal eller psykisk ohälsa.

Tillgänglighet till 1177 vårdguiden
 Antal inkomna ärenden, avslutade ärenden och
 ärendetyper

Telefontillgängligheten under januari, februari, mars och april ligger på 76 procent. Variationen är stor mellan hälsocentralerna med lägst nivå på 45 procent till högst nivå på 100 procent. Jämfört med delårsrapport 1 2020 har telefontillgängligheten sjunkit från 83 procent till 76 procent. För helåret 2020 var telefontillgängligheten 82 procent. Under januari och februari månad var antal inkommande samtal i länet mellan ca 42 000–43 000 per månad. I mars och april har antalet inkommande samtal per månad stigit till ca 58 500 samtal i mars och 54 000 samtal i april. I januari och februari var andel besvarade samtal samma dag omkring 85 procent, medan andelen var 72 procent i mars och 68 procent i april.

När länsdelarna jämförs har Södra Lappland bäst tillgänglighet med 89 procent, därefter Skellefteå-Norsjö med 83 procent, Umeå-regionen med 73 procent och de privata hälsocentralerna med 71 procent. Det följer ungefär samma mönster som 2020. Telefontillgängligheten inom Umeå-regionen har dock sjunkit betydligt under första delåret jämfört med helåret 2020, från 85 procent till 73 procent.

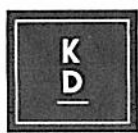
Antal ärenden till hälsocentralerna via 1177 Vårdguidens e-tjänster fortsätter att öka. Fler kvinnor än män använder 1177 Vårdguidens e-tjänster och skillnaden i användandet är stor mellan könen. Åldersgruppen 30–39 år använder 1177 vårdguidens e-tjänster mest. 1177 vårdguidens e-tjänster används främst för att förnya recept. Andra vanliga ärendetyper är kontakt, av/omboka tid och beställa tid.

CENTERPARTIET

Liberalerna

ALLIANS

Yrkande

Regionstyrelsen 7 juni 2021

Delårsrapport jan-april

De fyra första månaderna av 2021 kom att bli de tuffaste under pandemin. Vården har haft det riktigt tufft att hantera all coronavård. Även effekterna av den uppskjutna vården försämrades kraftigt när all planerad vård gjorde paus under en period. Till skillnad från den politiska majoriteten föreslog vi att utöver de 18 mkr kronor i ett generellt lönepottstillägg för de yrkesgrupper som haft det tuffast under pandemin även tillföra ytterligare 18 mkr till en extra engångslöneutbetalning. Det hade varit en bra och uppskattande handling gentemot den personal som haft det tuffast.

De direkta och indirekta effekterna av coronapandemin kommer att prägla Region Västerbotten under mycket lång tid framöver. Det är viktigt att slå fast att Region Västerbotten hade riktigt stora och utmanande problem redan innan pandemin. Dessa problem har förvärrats i och med en lång och utdragen pandemi. Vårdköerna har inte kunnat arbetas bort utan är fortsatt alldeles för långa. Arbetsmiljö och regionens förmåga att jobba för att bli en mer attraktiv arbetsgivare har inte kunnat prioriteras. Förutsättningarna för många av länets företag har försämrats även om det finns undantag. Kultursektorn har drabbats hårt av alla restriktioner. Pandemin har drabbat bärande delar av samhället kraftigt. Företag skapar resurser till den gemensamma välfärden. När företagen påverkas av pandemin drabbar det välfärden i form av minskade skatteintäkter.

Bedömningen av den skenbarligen goda resultat är +319 mkr. Detta förklaras med att de negativa ekonomiska effekterna av pandemin mer än väl kompenseras av andra kostnadsminskningar, riktade statsbidrag och övriga statliga pandemiersättningar men även ett positivt utfall för skatteintäkter och statsbidrag och därutöver också av ett starkt finansnetto som beror av den återhämtning som skett på börsen. Det goda resultat som majoriteten vill påskina, kommer i ett annat ljus när prognosen på balanskravsresultatet för 2021 prognosticeras uppgå till 1 mkr.

Den underliggande strukturella ekonomin är, i motsats till den ytliga bilden på +319 mkr, ansträngd. Den bedömning som gjordes efter årsbokslutet 2020 var att regionens underliggande underskott ligger i intervallet -220 miljoner kronor till -280 miljoner kronor men med betydande osäkerheter inbyggda och med större risker på nedsidan. Den bedömningen är i skrivandes stund oförändrad. En illustrativ bakgrundsbeskrivning av detta återfinns som bilaga 1.

Omställningsplanen

2019 beslutade ett enigt regionfullmäktige att ställa sig bakom den så kallade omställningsplanen för ekonomi i balans. Målsättningen med omställningsplanen var att uppnå en kostnadsreducering på 565 miljoner kronor för åren 2020–2022 varav

budgetreducering på 200 miljoner kronor och underskottshantering cirka 365 miljoner kronor. 75% av omställningsplanen byggde på att antalet anställda skulle reduceras. Sammantaget runt 400 anställda.

Efter beslutet fattats har regionens revision granskat planen och konstaterat att det funnits brister i styrelsens beredning av omställningsplanen för en hållbar ekonomi. Granskningens slutsats är att regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden (HSN) i beredningen inte undersökte förutsättningarna för HSN att inom tre år spara 528 miljoner kronor. Granskningen visar också på stora brister i HSN styrning, uppföljning och kontroll av verksamheternas arbete med att genomföra åtgärdsförslagen i omställningsplanen.

Pandemin har självklart påverkat förutsättningarna att genomföra delar av omställningsplanen. Därför ser situationen ut enligt följande:

Tabell 1. Effekt av omställningsplanen

Omställningsplanen	2019	2020	2021	2022	Summa
Planerad effekt	110	225	175	165	675
Uppnådd effekt	64	138	48	-	250
Återstående effekt	46	87	127	165	425

Likt vad tabell 1 visar finns det en återstående effekt av omställningsplanen 2022 på 425 mkr. I stort sett hela planen behöver bli verklighet under 2022 vilket handlar om att det ska reduceras med 400 tjänster under nästa år. Av den uppnådda effekten på 250 mkr beskrivs enligt följande i delårsrapporten *"De ekonomiska effekter som redovisas i uppföljningen av omställningsplanen är till stor del pandemipåverkade vilket innebär att de kvarvarande effekterna på den strukturella ekonomin troligen är små"*. Så även om omställningsplanen ska ha resulterat i en effekt på 250 mkr så är väldigt litet av det bestående efter pandemin. En kraftigt bidragande orsak till den låga effekten av omställningsplanen är att den inte är en naturlig del av basenheternas budgetar. Planen ligger utanför budget och egentligen är det högst oklart vad den faktiskt mäter.

Att kunna nå framgång med ett så stort omställningsarbete kräver enormt mycket politiskt handlingskraft och en genuin vilja att faktiskt lyckas. När vi ställde oss bakom omställningsplanen var det för att vi ville lyckas med det arbetet. Nu två år efter planen sjösattes återfinns bara fromma förhoppningar om detta. Att kunna minska med 400 anställda under 2022 är tämligen obefintligt givet att regionstyrelsens ordförande lovat att ingen anställd ska tvingas lämna. Omställningsplanen har under de tre år som varit kommit att präglas av någon mirakelmedicin som möjliggör att nå en ekonomi i balans utan att för den delen behöva ta några tuffa politiska beslut.

Sammantaget saknas förutsättningar att verkställa omställningsplanen som projekt. Därmed inte sagt att det finns delar i planen som kan vara väl värda att jobba vidare med i RS, HSN och RUN ordinarie verksamhetsplan och budgetarbete. Till exempel faktabaserad styrning, minskning av hyrpersonal, verksamhetsutveckling och kostnadsreduktion med hjälp av ökad digitalisering och effektivare inköp- och upphandlingsprocesser. Detta behöver ses som enskilda åtgärder med en tydlig budgeterad kostnadsminskning. Inte som en ytlig aggregerad sammanställning med oklarheter om vad som faktiskt mäts och redovisas. Regionens ekonomi är till största del lönekostnader. Det hör alltså ihop med möjligheten att faktiskt minska

kostnaderna. En generell effektiviseringsåtgärd går alltså inte att räkna in om det faktiskt i slutändan innebär färre anställda.

Fokus i omställningsarbete behöver skifta från generellt till i huvudsak ej vårdnära verksamhet likt att minska antalet handläggare, administratörer, stabsresurser och chefläkare. Detta i kontrast till majoriteten som även vill minska på vårdpersonal såsom sjuksköterskor och läkare. Ett framgångsrikt arbete på detta skedde i Region Norrbotten med en mer kostnadseffektiv och ändamålsenlig förvaltningsstruktur i stab- och stödfunktioner. Där kunde de minska antalet anställda med 335 medarbetare från hösten 2019 till januari 2021, varav 272 tillsvidareanställda. Det har nu placerat Region Norrbotten bland de bästa regionerna i ekonomiskt utfall.

Vi kan konstatera att utvecklingen måste vändas. Från Moderaterna, Centerpartiet, Liberalerna och Kristdemokraterna är vi bekymrade över den avsaknad av krisinsikt som finns hos de styrande partierna i S, V och MP. Vi ser de ekonomiska utmaningar som finns på kort och lång sikt. Utmaningar som tyvärr bara förvärrats under den senaste mandatperioden. Alla dessa utmaningar kräver åtgärder omgående. Då krävs politisk förändringskraft och en vilja att utveckla och förbättra sjukvården. Ett grundproblem är att maktinnehavet med 40 år av rött styre har lett till en avsaknad av idéer och brist på vilja och förmåga att pröva nya lösningar. Det krävs ett nytt ledarskap med nytt tänk och ny kraft i Region Västerbotten!

Yrkande

Att	Godkänna upprättat förslag till delårsrapport
Att	Skyndsamt genomföra en extern genomlysning och analys av hela Region Västerbottens verksamhet för att identifiera besparingspotential. Lärdomar kan dras från arbetet i Region Norrbotten.
Att	Det sker ett omtag med arbetet med hur regionen ska nå en ekonomi i balans.
Att	Regiondirektören får i uppdrag att i samverkan med övriga förvaltningsdirektörer arbeta fram nödvändiga kostnadsreducerande åtgärder, i linje med detta yrkande, för att kunna genomföras som en del av arbetet med de respektive driftsnämndernas verksamhetsplaner samt budgetar som ska antas under hösten.

Allians för Västerbotten

Nicklas Sandström (M)
Regionråd i opposition

Ewa-May Karlsson (C)
Gruppledare

Maria Lundqvist Brömster (L)
Gruppledare

Hans-Inge Smetana (KD)
Gruppledare

Bilaga 1

